

Nasz Dziennik

Dodatek historyczny IPN
12/2011 (55)

PRL i kontestatorzy

Pierwsze próby silnika samolotu „Kukulka”, którym Eugeniusz Pieniążek z Leszna uciekł z PRL

Dr Marek Klecel

Ucieczki z PRL

Dzień 5 marca 1953 roku był pamiętny nie tylko z powodu śmierci generalissimusa Józefa Stalina. Młody pilot Franciszek Jurecki z 28. Pułku Lotnictwa Myśliwskiego w Słupsku zapamiętał go zupełnie inaczej. W tym dniu podjął najważniejszą, a zarazem najbardziej ryzykowną decyzję w swoim życiu. Jej ceną była nawet kara śmierci, o czym przekonali się inni jego koledzy. Rano tego dnia wystartował do swego pierwszego, ćwiczebnego lotu na myśliwcu MiG-15 z numerem bocznym 346 w grupie kilku samolotów, by przelecieć nad wy-

brzeżem w kierunku Szczecina. Udało mu się zmylić innych pilotów i kontrolę naziemną. Kieruje swój samolot na wyspę Bornholm. Mimo pościgu, nie znając lądowania (spodziewał się, że na wyspie jest amerykańska baza wojskowa), lądując na polowym lotnisku w Rønne.

Wyspy wolności

Następnego dnia na pierwszych stronach duńskich gazet ukazuje się najpierw sensacyjna wiadomość o „lądowaniu polskiego pilota

Powszechna w drugiej połowie XX wieku świadomość, że Polska już na zawsze pozostanie „ludowa”, niektórych skłaniała do rozpaczliwych prób wyrwania się stąd za wszelką cenę (opisujemy dziś brawurowe – udane i nieudane – ucieczki z kraju), w innych pogłębiła instynkt samozachowawczy: nauczyli się (dobrze) żyć w niewoli, rezygnując z zasad i kosztem innych. Ilustrujemy ten mechanizm przykładami postaw polskich pisarzy.